CAPITOLUL ÎNTÂI

În care Abdullah cumpără un covor

Departe, la sud de ţinutul Ingary, în sultanatele din Rashpuht, oraşul Zanzib, trăia un tânăr negustor de covoare, pe nume Abdullah. Faţă de alţi negustori, Abdullah nu era bogat. Tatăl său fusese dezamăgit de el şi, la moartea sa, îi lăsase lui Abdullah o sumă modestă de bani, care îi ajunsese doar cât să-şi cumpere o gheretă simplă, la marginea de nord-vest a Bazarului, şi s-o aprovizioneze. Restul de bani ai tatălui său, dar şi imensul magazin de covoare din centrul Bazarului reveniseră rudelor primei soţii a tatălui său.

Niciodată nu-i fusese împărtăşit lui Abdullah motivul pentru care tatăl său fusese dezamăgit de el. Se pare că avea legătură cu o profeţie făcută la naşterea sa. Cu toate astea, Abdullah nu încercase vreodată să afle mai multe. În schimb, de la o vârstă foarte fragedă începuse pur şi simplu

să născocească povești despre sine. În născocirile sale, era fiul de mult pierdut al unui mare prinț, ceea ce însemna, firește, că tatăl său nu era cu adevărat tatăl său. Era o fantezie în toată regula și Abdullah știa asta. Toată lumea îi spunea că moștenise aspectul fizic al tatălui său. Când se uita în oglindă, vedea un tânăr chipeș, suplu, cu chipul ca de șoim, și știa că semăna foarte mult cu portretul tatălui său în tinerețe – cu singura deosebire că tatăl său avea o mustață generoasă, în vreme ce Abdullah își tot freca cele șase fire de păr crescute pe buza superioară și spera să se îndesească în curând.

Din păcate, după cum consimțeau cu toții, Abdullah moștenise caracterul mamei sale – cea de-a doua soție a tatălui său. Aceasta fusese o femeie visătoare, sfioasă și o mare dezamăgire pentru toată lumea. Acest lucru nu-l deranja, însă, în mod deosebit pe Abdullah. Unui negustor de covoare viața nu-i oferă prea multe prilejuri de a-și demonstra curajul, iar el era, în general, împăcat cu asta. Deși mică, ghereta pe care o cumpărase se dovedise a fi destul de bine plasată. Nu era departe de Cartierul de Vest, unde trăiau oamenii bogați, cu casele lor mari, înconjurate de grădini minunate. Mai mult chiar, se găsea în acea parte a Bazarului pe unde treceau fabricanții de covoare atunci când intrau în Zanzib dinspre deșertul din nord. Atât oamenii bogați, cât și fabricanții de covoare căutau de obicei magazinele mai mari din centrul Bazarului, dar surprinzător de mulți dintre ei erau dispuși să se oprească la ghereta unui tânăr negustor de covoare, atunci când acel tânăr negustor se grăbea să-i întâmpine și le oferea chilipiruri și reduceri pe cel mai politicos ton.

În felul acesta, Abdullah reușea adeseori să cumpere covoare de cea mai bună calitate, înainte să le vadă altcineva, și le vindea apoi chiar cu profit. Între cumpărări și vânzări,

putea să stea în ghereta sa și să viseze cu ochii deschiși, lucru care-i convenea de minune. De fapt, singurele necazuri veneau din partea rudelor primei soții a tatălui său, care îl tot vizitau lunar, ca să-i reproșeze eșecurile.

– Nu economisești nimic din profiturile pe care le faci! strigă într-o zi fatidică fiul fratelui primei soții a tatălui său, Hakim, pe care Abdullah îl detesta.

Abdullah îi explică acestuia că obiceiul lui era ca, atunci când obținea profit, să folosească acei bani pentru a cumpăra un covor mai bun. Ca urmare, deși toți banii erau investiți în marfă, această marfă avea să fie din ce în ce mai bună. Avea din ce trăi. Era destul pentru a se întreține. Și, așa cum le spunea rudelor tatălui său, nu avea nevoie de mai mult, întrucât nu era căsătorit.

– Ei, bine, ar trebui să fii căsătorit! strigă sora primei soții a tatălui său, Fatima, pe care Abdullah o detesta și mai mult. Am spus-o și o repet: un bărbat tânăr ca tine ar fi trebuit să aibă cel puțin două soții până acum! Și, fără să se mulțumească doar cu atât, Fatima afirmă că de această dată îi va căuta chiar ea câteva soții – propunere la care lui Abdullah i se încrâncenă carnea pe el de frică.

– Și, cu cât marfa ta e mai valoroasă, cu atât sunt mai mari șansele să fii jefuit sau să pierzi totul dacă ghereta ia foc. Te-ai gândit la asta? îl cicăli fiul unchiului primei soții a tatălui său, Assif, un bărbat pe care Abdullah îl ura mai mult decât pe ceilalți doi laolaltă.

Îl asigură pe Assif că dormea întotdeauna în ghereta și avea mare grijă cu lămpile, la care toate cele trei rude ale primei soții a tatălui său clătinară din cap, țâțâiră nemulțumite și plecară. Acesta era de obicei semnul că îl vor lăsa în pace încă o lună. Abdullah răsuflă ușurat și se întoarse la reveriile sale.

Reveriile deveniseră grozav de bogate în detalii. Abdullah era fiul unui prinț puternic care trăia atât de departe înspre răsărit, încât în Zanzib nici nu se auzise de țara sa. Abdullah fusese răpit la vârsta de doi ani de un tâlhar ticălos, pe nume Kabul Aqba. Kabul Aqba avea un nas coroiat, precum ciocul unui vultur, și purta o verigă de aur prinsă de una dintre nări. Avea un pistol montat cu patul de argint, cu care îl amenința pe Abdullah, iar pe turban avea un heliotrop, care părea să-i dea o putere supraomenească. Abdullah fusese atât de înspăimântat încât fugise în deșert, unde îl găsise cel pe care-l numea acum tatăl său. Reveria nu ținea cont de faptul că tatăl său nu se aventurase în viața lui în deșert; spusese, într-adevăr, adesea că oricine se aventura dincolo de Zanzib era de bună seamă nebun. În ciuda acestor lucruri, Abdullah își imagina fiecare centimetru de coșmar din călătoria uscată, aridă, extenuantă, pe care o făcuse înainte să-l găsească bunul negustor de covoare. De asemenea, își imagina până la ultimul amănunt palatul de unde fusese răpit, cu încăperea tronului sprijinită cu coloane, cu podeaua de porfir verde, apartamentele femeilor și bucătăriile, toate de o bogăție extraordinară. Erau șapte cupole pe acoperiș, fiecare dintre ele placată cu aur.

În ultima vreme, însă, reveriile se concentraseră asupra prințesei căreia îi fusese sortit la naștere. Aceasta provenea dintr-o familie la fel de nobilă ca a lui și, în absența sa, devenise de o frumusețe nemaipomenită, cu trăsături perfecte și ochi negri, mari, dar încețoșați de lacrimi. Trăia într-un palat la fel de somptuos ca și al lui Abdullah. Străbăteai o alee mărginită de statui de îngeri și, ca să intri în palat, treceai prin șapte curți de marmură, fiecare dintre ele cu o fântână în mijloc, una mai de preț decât cealaltă, începând cu una de olivină și terminând cu una de platină, bătută cu smaralde.

Totuși, în acea zi, Abdullah descoperi că nu era mulțumit cu această orânduire. Era un sentiment pe care-l avea adesea după vizita rudelor primei soții a tatălui său. Îi trecu prin minte că un palat adevărat trebuia să aibă grădini splendide. Abdullah adora grădinile, deși nu știa prea multe despre ele. Singurul său contact cu grădinile avea legătură cu parcurile din Zanzib – unde iarba era cam culcată la pământ, iar florile puține – prin care își petrecea uneori pauza de prânz, atunci când își permitea să-l plătească pe Jamal cel cu un singur ochi ca să-i supravegheze ghereta. Jamal era proprietarul prăvăliei cu mâncare prăjită de alături și, pentru un ban, își lega câinele în fața gheretei lui Abdullah. Abdullah era conștient că nu avea suficientă experiență pentru a putea inventa o grădină normală, dar, din moment ce prefera să se gândească la orice altceva decât la cele două soții alese pentru el de Fatima, se pierdu printre ramurile unduitoare și aleile parfumate din grădina prințesei sale.

Sau aproape se pierdu. Înainte ca Abdullah să înceapă să viseze, fu întrerupt de un bărbat înalt și murdar, care ducea un covor zdrențăros în brațe.

– Cumperi covoare pentru vânzare, o, fiu de nobil? îl întrebă acest străin, făcând o plecăciune scurtă.

Pentru un om care încerca să vândă un covor în Zanzib, unde vânzătorii și cumpărătorii își vorbeau mereu în cel mai ceremonios și mai înflorit mod cu putință, tonul acestui om era șocant de nepoliticos. Abdullah era oricum enervat pentru că grădina din visul său se spulberă la acest contact cu lumea reală. Răspunse tăios:

– Într-adevăr, o, rege al deșertului. Dorești să faci schimb de mărfuri cu acest biet negustor?

– Nu să schimb, ci să vând, o, stăpân al unei grămezi de rogojini, îl corectă străinul.

„Rogojini!", se gândi Abdullah. Asta era o insultă în toată regula. Unul dintre covoarele expuse în fața gheretei lui Abdullah era un covor rar, împodobit cu ornamente florale, din Ingary – sau Ochinstan, cum mai era numită acea țară în Zanzib –, iar înăuntru mai erau cel puțin două, din Inhico și Farqtan, pe care nici Sultanul însuși nu le-ar fi refuzat pentru camerele mai mici ale palatului său. Firește, însă, că Abdullah nu putea spune asta. Obiceiurile din Zanzib interziceau lauda de sine. În schimb, făcu o plecăciune abia schițată.

– Este posibil ca în umila și mizerabila mea gheretă să găsești ceea ce cauți, o, nestemată a hoinarilor, zise el, și aruncă o privire disprețuitoare la mantia murdară a străinului, la podoaba ruginită pe care o purta într-una din nări și la turbanul său jerpelit.

– E de-a dreptul mizerabilă, mare vânzător de acoperăminte pentru podele, îl aprobă străinul. Flutură unul dintre capetele covorului său zdrențăros către Jamal, care frigea chiar atunci calmar, în nori albaștri de fum. Activitatea onorabilă a vecinului tău îți pătrunde în marfă, până la cea mai persistentă aromă de caracatiță, nu-i așa? întrebă acesta.

Într-atât clocotea Abdullah de mânie pe dinăuntru, încât fu nevoit să-și frece servil mâinile, pentru a ascunde această furie. Despre astfel de lucruri nu se vorbea. Iar un vag miros de calmar ar fi putut chiar să îmbunătățească marfa străinului, se gândi el, cercetând carpeta murdară și roasă din brațele bărbatului.

– Umilul tău servitor are grijă să înmiresmeze din belșug interiorul gheretei sale cu parfumuri dintre cele mai alese, o, prinț al înțelepciunii, spuse el. Poate că grandioasa sensibilitate a nasului prințului îi va permite, totuși, să-i arate acestui negustor sărac marfa sa?

– Sigur că da, o, floare între macrouri, replică străinul. Altfel de ce aș mai sta aici?

Abdullah dădu în silă perdelele la o parte și-l însoți pe bărbat înăuntrul gheretei. Acolo aprinse lampa care atârna de stâlpul din centru, dar, după ce inspiră, hotărî că nu va irosi parfum pentru acest om. Interiorul păstra încă un miros destul de puternic de la parfumul din ziua dinainte.

– Ce splendoare ai de desfășurat înaintea ochilor mei nedemni? întrebă el șovăielnic.

– Asta, cumpărător de chilipiruri! zise omul și, cu o mișcare dibace a brațului, făcu covorul să se întindă pe podea.

Și Abdullah putea face asta. Orice negustor de covoare învăța lucruri din astea. Nu era impresionat. Își îndesă mâinile în mâneci cu un gest deopotrivă servil și afectat și examină marfa. Covorul nu era mare. Întins, arăta chiar mai murdar decât crezuse, deși modelul era deosebit sau ar fi fost așa, dacă mare parte din el n-ar fi fost ros. Ceea ce rămăsese era murdar, iar marginile erau destrămate.

– Vai, acest vânzător sărac nu poate oferi mai mult de trei monede de cupru pentru această carpetă decorativă, spuse el. Este limita sărăcăcioasei mele pungi. Vremurile sunt grele, o, căpitan al multor cămile. Prețul este în vreun fel acceptabil?

– Primesc CINCI SUTE, spuse străinul.

– Cum? făcu Abdullah.

– Monede de aur, adăugă străinul.

– Cu siguranță că regelui tuturor tâlharilor din deșert îi place să facă farse. Sau poate că, dacă găsește că mica mea gheretă este lipsită de orice altceva decât de mirosul de calmar fript, dorește să plece și să încerce la un negustor mai înstărit?

– Nu în mod deosebit, zise străinul. Deși am să plec dacă nu ești interesat, o, vecin al scrumbiilor. Firește că este un covor vrăjit.

Abdullah mai auzise asta. Făcu o plecăciune cu mâinile încă ascunse în mâneci.

– Multe şi felurite sunt însuşirile ce se spune că se găsesc în covoare, încuviinţă el. Pe care dintre ele le revendică poetul nisipurilor pentru acesta? Îi urează stăpânului bun venit în cort? Aduce linişte în suflet? Sau poate, spuse el atingând, în mod sugestiv, marginea roasă cu degetul de la picior, nu se uzează niciodată?

– Zboară, răspunse străinul. Zboară oriunde îi porunceşte stăpânul, o, minte dintre cele mai înguste.

Abdullah se uită ţintă la faţa întunecată a omului, pe care deşertul brăzdase riduri adânci de-a lungul fiecărui obraz. Un rânjet adâncea şi mai tare acele zbârcituri. Abdullah îşi dădu seama că acest bărbat îi displăcea aproape la fel de mult cum îi displăcea fiul unchiului primei soţii a tatălui său.

– Va trebui să îl convingi pe acest necredincios, spuse el. Dacă acest covor poate fi făcut să zboare, o, monarh al minciunii, atunci am putea ajunge la o învoială.

– Cu mare plăcere, zise bărbatul cel înalt şi se urcă pe covor.

În acea clipă se iscă tulburare la ghereta cu mâncare friptă de alături. Probabil că nişte băieţi de pe stradă încercaseră să fure nişte calmar. În orice caz, câinele lui Jamal ţâşni afară lătrând. Tot felul de oameni, printre care şi Jamal, începură să strige şi ambele zgomote fură aproape acoperite de zăngănitul de tigăi şi de sfârâitul de grăsime încinsă.

Înşelătoria era un mod de viaţă în Zanzib. Abdullah nu permise ca atenţia să-i fie distrasă nici măcar o clipă de la străin şi de la covorul său. Era foarte posibil ca omul să-l fi mituit pe Jamal pentru a produce o diversiune. Amintise de Jamal destul de des, de parcă s-ar fi gândit la el. Abdullah rămase cu privirea aţintită la silueta înaltă a bărbatului şi, cu precădere, la picioarele murdare lipite de covor. Cu coada

ochiului urmări, însă, faţa bărbatului şi-i văzu buzele mişcându-se. Urechile sale atente prinseră chiar cuvintele „şaizeci de centimetri în sus“, în ciuda vacarmului de alături. Se uită chiar cu mai multă atenţie atunci când covorul se ridică lin de pe podea şi pluti la acelaşi nivel cu genunchii lui Abdullah, astfel încât turbanul ponosit al bărbatului nu atingea tavanul gheretei. Abdullah se uită dedesubt, după nuiele care să susţină covorul. Căută fire care ar fi putut fi prinse cu abilitate de tavan. Luă lampa în mână şi o mişcă împrejur, astfel încât lumina să bată atât deasupra, cât şi dedesubtul covorului.

Străinul stătu cu braţele încrucişate şi cu un rânjet întipărit pe faţă cât timp Abdullah făcu aceste teste.

– Vezi? spuse el. Cel mai înverşunat dintre cei ce se îndoieşc este convins acum? Stau în aer sau nu?

Era nevoit să strige. Zarva de alături era asurzitoare.

Abdullah se văzu silit să admită că, într-adevăr, covorul părea să stea în aer, fără mijloace de susţinere pe care să le poată găsi.

– Aproape, îi strigă la rândul lui. Următoarea parte a demonstraţiei este să cobori, şi să mă urc eu pe covor.

Omul se încruntă.

– Cum aşa? Ce-ar putea adăuga celelalte simţuri ale tale dovezii ochilor, o, zmeu al îndoielii?

– Ar putea fi covorul unui singur om, ţipă Abdullah. Aşa cum sunt unii câini.

Câinele lui Jamal încă hămăia afară, astfel că era normal să se gândească la asta. Câinele lui Jamal muşca pe oricine îl atingea, cu excepţia lui Jamal.

Străinul oftă.

– Jos, spuse el, iar covorul se lăsă încet jos pe podea.

Străinul coborî şi îl invită pe Abdullah pe covor.

– Îţi stă la dispoziţie să-l încerci, o, şeic al vicleniei.